Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/2675

10.10.2024.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2024/2675

(2024. gada 10. oktobris),

ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 paredz ārkārtas finansiālo atbalstu nelabvēlīgu klimatisko apstākļu skartām lauksaimniecības nozarēm Bulgārijā, Vācijā, Igaunijā, Itālijā un Rumānijā

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) 2024. gada vasarā Bulgāriju skāra nepieredzēta mēroga nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, proti, neparasti augsta temperatūra apvienojumā ar ilgstošu sausumu, kas būtiski ietekmēja pavasarī sēto kultūraugu, jo īpaši kukurūzas un saulespuķu, produkciju, kā arī nepieredzēta mēroga ugunsgrēki, kas ietekmēja lauksaimniecisko produkciju skartajos apgabalos.

(2) 2024. gada aprīļa otrajā pusē daļu Vācijas skāra nepieredzēta mēroga nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, proti, sals, kas būtiski bojāja augļu dārzus un vīnogulājus, tādējādi nodarot ievērojamu kaitējumu arī noteiktu augļu un vīna produkcijai.

(3) 2024. gada jūlijā un augusta sākumā daļu Igaunijas skāra nepieredzēta mēroga nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, proti, ļoti spēcīgas lietusgāzes un plūdi, kuri sekoja ārkārtēji nelabvēlīgajiem klimatiskajiem apstākļiem 2024. gada ziemā un pavasarī. Salam un aukstuma periodiem, kuru laikā 2023. gada decembrī un 2024. gada janvārī tika sasniegta rekordzema temperatūra, no 2024. gada marta sekoja neparasti silta temperatūra, kas izraisīja sausumu, un pēc tam — salnas 2024. gada maija sākumā un krusa 2024. gada jūnija sākumā. Šie mainīgie ārkārtējie laikapstākļi ietekmēja kultūraugu, jo īpaši kartupeļu, rapšu, augļu un dārzeņu, produkciju.

(4) 2024. gada pirmajā pusē nepieredzēta mēroga nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi skāra daļu Itālijas. Valsts dienvidu daļā un salās tika reģistrēta neparasti augsta temperatūra un sausums, kas būtiski ietekmēja produkciju augļu un dārzeņu, vīna un laukaugu, jo īpaši graudaugu, nozarē.

(5) 2024. gada jūlijā daļu Rumānijas skāra nepieredzēta mēroga nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, proti, karstuma viļņi, kurus pavadīja spēcīgas vētras un smaga krusa, kam sekoja neparasti augsta temperatūra un sausums, nodarot ievērojamu kaitējumu laukaugu produkcijai. Šie ārkārtējie laikapstākļi būtiski ietekmēja eļļas augu sēklu produkciju un graudaugu nozari.

(6) Lai gan pazīmes liecina, ka līdzīgi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi notiek visā Savienībā tāpēc, ka kopumā ir pieauguši ar klimata pārmaiņām saistītie riski lauksaimniecībai, Bulgārijā, Vācijā, Igaunijā, Itālijā un Rumānijā tiem ir bijusi ārkārtēja intensitāte, un tie skāruši ievērojamu ražošanas platību un produkcijas daļu.

(7) Ievērojamais kaitējums, ko šie nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi nodarījuši lauksaimniecības produktu ražotājiem, un no tā izrietošais ienākumu zaudējums Bulgārijā, Vācijā, Igaunijā, Itālijā un Rumānijā skartajiem lauksaimniekiem apdraud lauku saimniecību ekonomisko dzīvotspēju.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Tāpēc, lai palīdzētu risināt šo Bulgārijā, Vācijā, Igaunijā, Itālijā un Rumānijā pieredzēto nelabvēlīgo klimatisko apstākļu sagādātās īpašās problēmas, būtu jāpieņem jauns ārkārtas pasākums.

(9) Ievērojamais kaitējums un ciestie ekonomiskie zaudējumi, kas nelabvēlīgu klimatisko apstākļu dēļ radušies lauksaimniecības produktu ražotājiem, ir īpaša problēma Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē, un tā nav viegli atrisināma ar pasākumiem, kurus veic saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu. Situācija nav īpaši saistīta ar kādu noteiktu un vienreizēju tirgus traucējumu vai ar konkrētiem šāda tirgus traucējuma draudiem. Tā nav arī saistīta ar dzīvnieku slimību izplatības apkarošanas pasākumiem vai ar patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ.

(10) Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai pieejamā summa būtu jānosaka, ņemot vērā minēto dalībvalstu attiecīgo īpatsvaru Savienības lauksaimniecības nozarē un pamatojoties uz tiešo maksājumu neto maksimālo apjomu, kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115 ([2]) V pielikumā, kā arī ņemot vērā nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmi minētajās dalībvalstīs.

(11) Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai šis atbalsts būtu jāsadala, izmantojot visiedarbīgākos kanālus, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuros ņemts vērā attiecīgo lauksaimnieku grūtību un faktisko ekonomisko zaudējumu apmērs. Tām būtu jānodrošina, ka lauksaimnieki ir atbalsta faktiskie labuma guvēji, un jāizvairās no jebkādiem tirgus vai konkurences izkropļojumiem.

(12) Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai piešķirtās summas tikai daļēji risinātu ekonomiskās grūtības, ar kurām saskaras lauksaimnieki, tāpēc būtu jāatļauj šīm dalībvalstīm piešķirt papildu valsts atbalstu ražotājiem saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem nosacījumiem.

(13) Lai Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai dotu rīcības brīvību atbalstu sadalīt, ņemot vērā attiecīgo lauksaimnieku apstākļus, būtu jāatļauj šo atbalstu kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, turklāt nepieļaujot pārmērīgu kompensāciju lauksaimniekiem.

(14) Lai nepieļautu pārmērīgu kompensāciju, Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai būtu jāņem vērā atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām shēmām, kas paredzētas reaģēšanai uz ciestajiem ekonomiskajiem zaudējumiem.

(15) Tā kā Savienības atbalsts ir izteikts euro, lai nodrošinātu vienotu un vienlaicīgu piemērošanu, nepieciešams noteikt tām dalībvalstīm piešķirtās summas konvertācijas datumu, kuras nav pieņēmušas euro par savu valsts valūtu, kā tas ir Bulgārijas un Rumānijas gadījumā. Šajā regulā nav noteikts atbalsta pieteikumu iesniegšanas termiņš, tāpēc ir lietderīgi Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/127 ([3]) 30. panta 3. punkta nolūkā par valūtas kursa noteicošo dienu attiecībā uz šajā regulā noteiktajām summām uzskatīt šīs regulas spēkā stāšanās dienu.

(16) Budžeta apsvērumu dēļ izdevumi, kas Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai radušies šā ārkārtas pasākuma ietvaros, Savienībai būtu jāfinansē tikai tad, ja šādi izdevumi veikti līdz noteiktai attiecināmības dienai. Tāpēc šim ārkārtas pasākumam paredzētais atbalsts būtu jāizmaksā līdz 2025. gada 30. aprīlim.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/127 (2021. gada 7. decembris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 papildina ar noteikumiem par maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, nodrošinājumiem un euro izmantošanu (OV L 20, 31.1.2022., 95. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(17) Pēc 2025. gada 30. aprīļa maksājumi nav veicami, tāpēc Deleģētās regulas (ES) 2022/127 5. panta 2. punkts, kas paredz pēc termiņa veikto mēneša maksājumu proporcionālu samazinājumu, nav piemērojams.

(18) Lai Savienība varētu uzraudzīt ar šo regulu ieviestā pasākuma efektivitāti, Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai būtu jāpaziņo Komisijai detalizēta informācija par šīs regulas īstenošanu.

(19) Lai nodrošinātu to, ka lauksaimnieki saņem atbalstu iespējami drīz, būtu jādod Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai iespēja īstenot šo regulu nekavējoties. Tāpēc šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

(20) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Lai lauksaimniekiem nodrošinātu ārkārtas atbalstu, ievērojot šajā regulā izklāstītos nosacījumus, Bulgārijai, Vācijai, Igaunijai, Itālijai un Rumānijai pieejamā Savienības atbalsta kopsumma ir 119 700 000 EUR.

2. Savienības izdevumi, kas radušies saskaņā ar šo regulu, nepārsniedz šādu kopsummu:

a) 10 900 000 EUR Bulgārijai;

b) 46 500 000 EUR Vācijai;

c) 3 300 000 EUR Igaunijai;

d) 37 400 000 EUR Itālijai;

e) 21 600 000 EUR Rumānijai.

3. Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija 2. punktā minētās summas izmanto pasākumiem, kuru mērķis ir visvairāk skartajiem lauksaimniekiem tajās nozarēs un ražošanas jomās, ko ietekmējuši nelabvēlīgi klimatiskie notikumi skartajos reģionos, kompensēt ekonomiskos zaudējumus, kuri ietekmē lauksaimnieku dzīvotspēju.

4. Šā panta 3. punktā minētos pasākumus veic, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, kuros ņemti vērā faktiskie ekonomiskie zaudējumi, kas skartajiem lauksaimniekiem radušies, un kuri nodrošina, ka attiecīgie maksājumi nerada ne tirgus, ne konkurences izkropļojumus.

5. Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija nodrošina, ka Savienības atbalsta ekonomiskais ieguvums tiek pilnībā nodots lauksaimniekiem gadījumā, ja lauksaimnieki nav Savienības atbalsta maksājumu tiešie labuma guvēji.

6. Tiesības pretendēt uz Savienības atbalstu par 2. punktā minētajiem Bulgārijas, Vācijas, Igaunijas, Itālijas un Rumānijas izdevumiem saistībā ar maksājumiem par 3. punktā minētajiem pasākumiem ir tikai tad, ja šie maksājumi veikti līdz 2025. gada 30. aprīlim.

7. Pasākumus, kas veikti saskaņā ar šo regulu, drīkst kumulēt ar citu atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai.

8. Pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 3. punktu, Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija var piešķirt papildu valsts atbalstu, nepārsniedzot 200 % no attiecīgajām summām, kuras noteiktas 2. punktā, un pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, ar noteikumu, ka izrietošie maksājumi nerada ne tirgus, ne konkurences izkropļojumus, ne pārmērīgu kompensāciju. Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija papildu valsts atbalstu izmaksā līdz 2025. gada 31. jūlijam.

9. Lai nepieļautu pārmērīgu kompensāciju, kad Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija piešķir atbalstu saskaņā ar šo pantu, tās ņem vērā atbalstu, kas, lai reaģētu uz attiecīgajiem ekonomiskajiem zaudējumiem, piešķirts saskaņā ar citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem vai privātām shēmām.

2. pants

1. Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija nekavējoties un ne vēlāk kā 2024. gada 31. decembrī Komisijai par 1. panta 3. punktā minētajiem pasākumiem paziņo šādu informāciju:

a) veicamo pasākumu apraksts;

b) kritēriji, kas izmantoti atbalsta piešķiršanas metožu noteikšanai, tā summas un pamatojums atbalsta sadalei starp lauksaimniekiem;

c) to pasākumu paredzētā ietekme, kuru mērķis ir lauksaimniekiem kompensēt ekonomiskos zaudējumus;

d) darbības, kas veiktas, lai pārbaudītu, vai plānotā pasākumu ietekme ir panākta;

e) darbības, kas veiktas, lai nepieļautu konkurences izkropļojumus un pārmērīgu kompensāciju;

f) prognoze par Savienības izdevumu maksājumiem, sadalot tos pa mēnešiem līdz 2025. gada 30. aprīlim;

g) saskaņā ar 1. panta 8. punktu piešķirtā papildu valsts atbalsta lielums;

h) darbības, kas veicamas, lai kontrolētu lauksaimnieku tiesības pretendēt uz atbalstu un aizsargātu Savienības finanšu intereses.

2. Ne vēlāk kā 2025. gada 31. oktobrī Bulgārija, Vācija, Igaunija, Itālija un Rumānija paziņo Komisijai kopējās summas, kas izmaksātas par katru pasākumu (attiecīgā gadījumā tās iedalot Savienības atbalsta summās un papildu valsts atbalsta summās), labuma guvēju skaitu un veidu un pasākuma iedarbīguma novērtējumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 10. oktobrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN